

Jan Canicius Antonius Maria Jongenelen is geboren op 5 juni 1926 in Leiden. Hij was de zoon Joannes Antonius Jongenelen en Cornelia Johanna Rijnaarts en kwam uit een gezin met tien kinderen. Het gezin was katholiek. In 1935 verhuisde het gezin vanuit Hilligersberg bij Rotterdam naar Voorburg.

In april 1930 werd de Sint Martinusgroep opgericht door kapelaan B.J. van Houten van de Sint Martinusparochie in Voorburg. Jan was waarschijnlijk verkenner bij deze katholieke groep.

Tijdens de meidagen van 1940 waren verschillende verkenners in de regio Den Haag actief als Padvinder-ordonnans bij het Rode Kruis. De Katholieke verkenners in Voorburg hebben tijdens de meidagen van 1940 ordonnansdiensten verricht voor het Ziekenhuis St. Antoniushove. De verkenners P. van Berkel, K. van Veen, Leonardus Margés, Jan Jongenelen, B. Couvée en Andre Kusse ontvingen hiervoor in 1943 het *Herinneringskruis 1939-1940 in brons* van het Rode Kruis.

Na het verbod op Scouting op 2 april 1941 werd het hoofdkwartier in beslag genomen. Gelukkig wist men het grootste deel van de inventaris en de tenten te redden en te verbergen. In het geheim bleven de bijeenkomsten echter doorgaan, in verschillende gezelschappen. Er was een 'mondharmonicaclub', een 'toneelclub' en een 'natuurkundeclub'. Helemaal verzonnen waren de namen niet, er werden daadwerkelijk uitvoeringen gegeven door het orkest van twintig jongens met mondharmonica's. De bijeenkomsten vonden stiekem plaats in een achterkamer van een winkel aan het Oosteinde.

In april 1944 werden plannen gemaakt om het scoutingwerk weer openbaar op te pakken. Van zes misdienaars werd de Valkenpatrouille gevormd en kort daarna de Arenden. Eén van hen schreef daarover: *"Veel was het niet, maar wel hadden we een grote dosis enthousiasme en een heleboel vrije tijd. Immers de scholen hadden vrij en de dagen vulden zich, behoudens het dienen van vele rouwmissen (soms drie op één dag), het kappen en zagen van hout en het in de rijen staan voor de gaarkeuken, met verving."*

In augustus 1944 gingen enkele jongens op kamp naar Seters (gemeente Oosterhout). Er werd geslapen in een boerderij. Hier konden de jongens voor het eerst weer ervaring opdoen met kompaslopen en koken. Eigen keukens konden ze nog niet neerzetten.

Direct na het bombardement op het Bezuidenhout in maart 1945 boden enkele scouts hun diensten bij het ziekenhuis St. Antoniushove aan. Zij verrichtten hiervoor koeriersdiensten omdat het telefoonnet grotendeels plat lag. Verder verzamelden ze warmwaterkruiken en verrichtten hand- en spandiensten voor ziekenverzorgers.

Meer informatie

[Jongenelen, Nicolaas Petrus Johannes \(Haags Gemeentearchief\) - Haags Gemeentearchief](#)
[Archief Rode Kruis](#)
[Scouting Sint Maarten-Hildegard - Scoutpedia.nl](#)
[Herinneringskruis 1939-1940 van het Nederlandse Rode Kruis - Wikipedia](#)

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.

hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.